زندگی آسان نابینایان در قاب یک نمایشگاه جهانی

امید هاشمی

در میان نمایشگاه‌هایی که در مقاطع مختلف سال در زمینه تجهیزات ویژه آسیب دیدگان بینایی در کشورهای مختلف دنیا برگزار می‌شود، «Sight City» را شاید بتوان بزرگترین و معتبرترین به حساب آورد. «sight city» به معنی شهری برای دیدن ترجمه می‌شود اما در واقع اینجا شهری است که با کمک جدیدترین فناوری‌ها و تجهیزات توانبخشی به نابینایان و کم بینایان امید می‌دهند که می‌توانند زندگی بهتری را تجربه کنند.

این نمایشگاه همه ساله در بخشی از هتل شرایتون شهر فرانکفورت آلمان برگزار می‌شود و به گونه‌ای سازماندهی می‌شود که افراد نابینا و کم بینا با بیشترین تسهیلات به آن دسترسی داشته باشند. هم به فرودگاه بین‌المللی نزدیک است هم قابل دسترس برای خطوط مترو و قطارهای بین شهری و خلاصه آنکه نابینایان حتی بدون همراه می‌توانند به آسانی به آن دسترسی داشته باشند. در سه روز نمایشگاه که هر سال در ماه مه(اردیبهشت ماه) برگزار می‌شود همه چیز در جهت حضور بیشتر نابینایان و کم بینایان در این رویداد است. مسیر ورودی نمایشگاه از درهای ورودی هتل با کفپوش‌های قابل تشخیص برای نابینایان و کم بینایان مشخص شده و این مسیر نابینایان را به نمایشگاه هدایت می‌کند.

«Sight City»، پل ارتباطی شرکت‌های تولید کننده تجهیزات ویژه نابینایان و کم‌بینایان با جامعه هدفشان است. هر کدام از این کمپانی‌ها، غرفه‌ای را اختیار می‌کنند و مخاطبان نابینا و کم‌بینایشان هم با بازدید از غرفه‌ها، با آخرین تکنولوژی‌های روز دنیا و با جدیدترین امکاناتی که زندگی و امور مربوط به آن را برایشان تسهیل می‌کند، آشنا می‌شوند.

امسال هم، مثل چهار سال گذشته، «خانه نور جانبازان بصیر»، از سازمان‌های مردم‌نهاد فعال در حوزه نابینایان و جانبازان، غرفه‌ای را در این نمایشگاه میزبانی می‌کرد و آنچه در پی می‌آید، خلاصه‌ای از گزارش ارسالی دفتر این مؤسسه مردم‌نهاد به روزنامه در خصوص دستاوردها و مشاهدات جانبازان «خانه نور» در این نمایشگاه است: «خانه نور» که تنها مرکز نابینایی بود که از غرب آسیا در این نمایشگاه شرکت می‌کرد امسال هم مانند سال‌های پیش، با توجه به تنوع محصولات و نوآوری‌های ارائه شده در این غرفه، از سوی بازدید کنندگان مورد استقبال قرار گرفت.

در این نمایشگاه، جانبازان کشورمان ضمن معرفی محصولات تولید داخل و گفت‌وگو پیرامون وضعیت نابینایان کشورمان به بازدید از غرفه‌های سایر کمپانی‌ها پرداختند. نمایندگان این مؤسسه در طول این بازدیدها سعی داشتند ضمن آشنایی با فناوری‌های تازه، نسبت به بومی‌سازی این فناوری‌ها برای استفاده کاربران ایرانی اقدام کنند. در جریان این بازدیدها تجهیزات جدیدی توجه آنها را جلب کرد از آن نمونه می‌توان به «نرم افزار انبارداری»، اشاره کرد. این برنامه از یک قلم هوشمند و یک صفحه مشبک تشکیل شده که با استفاده از کابل به یک رایانه متصل می‌شود، به نابینایان این امکان را می‌دهد که بتوانند به‌عنوان انباردار به کار مشغول شوند و از این طریق، نسبت به موجودی و ورود و خروج کالا در انبار، اشراف داشته باشند. یک شرکت انگلیسی نیز محصولاتی مثل مایکرو ویو، پارچ، ترازو، مایع سنج، پایه نگهدارنده آب‌جوش، محافظ اتو، متر، پول شناس، ماشین حساب، دستگاه طناب زن و رنگ یاب، را عرضه کرده بود. هرچند یک شرکت آلمانی نیز لوازم خانگی و انواع بازی‌ها را ارائه کرده بود ولی تجهیزات ارائه شده از سوی هر دو این شرکت‌ها به افراد نابینا و کم بینا امکان می‌دهد تا راحت‌تر زندگی کنند و از فرصت‌های برابر همانند دیگران برخوردار باشند. تصور کنید شرکت آلمانی نقاله و گونیای بریل، تولید می‌کند و این یعنی نابینایان می‌توانند راحت‌تر در رشته‌های فنی به ادامه تحصیل بپردازند و یا تولید وسایل خیاطی از قبیل قیچی نابینایی، سوزن نخ کن و.... امکان می‌دهد تا یک فرد نابینا از پس امور شخصی خود بیشتر بربیاید و قدم جدی تری به سمت استقلال بردارد.

عکس: سایت سیتی

از دیگر محصولات جالب توجه «دستگاه فیزیوتراپی چشم»، بود دستگاهی که با شلیک سیگنال‌هایی به چشم افراد کم‌بینایی که از سلول‌های عصبی و شبکیه سالم برخوردار باشند، چشم را مورد فیزیوتراپی قرار می‌دهد. به گفته کارشناسان شرکت آلمانی تولیدکننده، لازم است فرآیند فیزیوتراپی ۱۰ روز انجام شود و در صورت مفید بودن، فرد کم‌بینا، بهبودی اندکی در قوای بینایی خود احساس خواهد کرد.

عرضه تولید دستگاهی برای چاپ حروف بریل بر روی پارچه هم از جمله فناوری‌های جالب توجهی بود که در نمایشگاه امسال رونمایی شد. به کمک این تکنولوژی، افراد می‌توانند حروف بریل را روی انواع پارچه‌ها و در قسمت‌های مختلف لباس یا کلاه افراد نابینا، چاپ کنند. به این ترتیب، کارخانه‌های پارچه‌بافی یا کمپانی‌هایی که محصولات ساخته شده از پارچه را تولید می‌کنند، می‌توانند هر اطلاعاتی را روی پارچه‌ها، به شکل بریل چاپ کنند.

جانبازان خانه ایرانیان بصیر ابراز امیدواری کرده‌اند حضورشان در این نمایشگاه، بتواند برای جامعه نابینایان ایران مفید واقع شود.

تلنگر

مادر را سر راه گذاشته‌ایم

سمیه افشین‌فر

پیرزن روی صندلی چرخدار فرسوده‌اش نشسته، چادر سیاهش را روی صورتش کشیده، ساکت و آرام، در میان دست‌های چروک خورده‌اش جعبه‌ای قرار دارد و رهگذرانی که هر از چند گاهی سکه‌ای در آن می‌اندازند.

روی پاهای پیرزن کیسه‌ای قرار دارد، پیرزن به‌عابری که سکه‌ای درون جعبه می‌اندازد نهیب می‌زند من گدا نیستم، اسکاچ می‌فروشم، اگه راست می‌گی ازم اسکاچ بخر. زن جوان عذرخواهی کرده و تقاضای اسکاچ می‌کند پیرزن دست در کیسه می‌کند و اسکاچی در اختیار زن قرار می‌دهد و پولش را درون جعبه می‌اندازد.

به پیرزن نزدیک می‌شوم، اسکاچ‌های رنگی با نخ‌های رنگارنگ که به‌وسیله دست بافته شده‌اند، این اسکاچ‌ها رو خودتون بافته‌اید؟

چادرش را کنار می‌زند، پیرزنی است سفید رو که روزگار خطوط متعددی را در چهره‌اش نمایان کرده با چشمان کم‌فروغش نگاهم می‌کند، بله.

***

■ **چرا اینها رو می‌بافی؟**

برای اینکه باید خرجم رو دربیارم.

■ **تو این سن و سال کسی نیست از شما حمایت کنه؟**

نه خانم خدا ازم حمایت کنه کافیه.

■ **ان شاءالله. منظورم اینه همسری، بچه‌ای؟**

ای بابا همسرم دو سالی هست به رحمت خدا رفته سه تا پسر دارم همه ماشاءالله برای خودشون کسی هستن اما از پس نگه داشتن من بر نمیان.

■ **یعنی حاضر به نگه داشتن شما نیستن؟**

نه؛ خانم هاشون حاضر نیستن با یه مادر شوهر معلول زندگی کنن می‌خواستن من رو به مراکز نگهداری سالمندان و معلولان ببرن که قبول نکردم.

■ **پس چی کار می‌کنید؟**

بهشون گفتم ولم کنید اونا هم ولم کردن.

■ **شاید شرایط مالیشون خوب نیست؟**

نه خانم یکیشون وکیله، یکی استاد دانشگاه است و یکی هم پزشکه.

■ **یعنی با این شرایط حاضر نیستند حتی به شما خرجی بدهند؟**

نه هیچ کمکی نمی‌کنند خودم باید از پس زندگی خودم بربیام.

■ **اینا رو چه طوری می‌بافید؟ نخها رو خودتون تهیه می‌کنید؟**

نه مادر، خدا که آدم رو ول نمی‌کنه همسایه‌ها کمکم کردن از قدیم بافتنی بلد بودم یکی از همسایه‌ها برام نخ میخره و برام میاره من هم اینا رو می‌بافم و میارم تو خیابون و می‌فروشم. یه مدتی لیف می‌بافتم الانم اسکاچ می‌بافم.

■ **خونتون کجاست؟**

اسلامشهر.

■ **از اون جا چطور تا اینجا می‌آیید؟**

یک آقایی همسایه ماست که مسافرکشی می‌کنه صبح‌ها من رو میاره اینجا و غروبم من رو می‌رسونه خونه.

■ **بهش کرایه می‌دید؟**

نه مثل پسر خودمه واقعاً ازش ممنونم هر کاری داشته باشم کمکم می‌کنه خودش و خانمش.

■ **از همسرتان چیزی برایتان نمانده؟**

چیزی نداشت خدابیامرز یک عمر کار کرد و بچه بزرگ کردیم همیشه می‌گفت من اگه نباشم پسرها تو رو ول نمی‌کنن خدا رو شکر دست همشون به دهانشون می‌رسه و برای خودشان کسی هستند.

■ **پسرها خبر دارن که دستفروشی می‌کنید؟**

آره می‌دونن اما عین خیالشونم نیست انگار نه انگار که مادر دارند.

■ **با فروش اینا خرج زندگی رو در میاری؟**

من پیرزن مگه چه خرجی دارم تازه یارانه هم می‌گیرم. خدا رو شکر.

■ **با توجه به وضعیت‌تان تنها زندگی کردن سخت نیست؟**

نه همسایه‌های خوبی دارم همیشه بهم سر میزنن و تنهام نمیذارن.

■ **از کی دچار معلولیت شدید؟**

بعد فوت همسرم البته از قبلش مشکل داشتم ولی با فوت اون خدابیامرز دیگه زمینگیر شدم.

■ **تحت پوشش بهزیستی نیستی؟**

نه من که نمی‌دونم چی کار باید بکنم و کجا باید برم.

■ **پسرها اصلا حالتان رو نمی‌پرسن؟**

نه اصلاً انگار نه انگار که من مادرشان بودم و با سختی بزرگشان کرده‌ام.

■ **تلفن هم نمی‌زنند؟**

نه به خدا دلم براشون لک زده برای خودشون و برای زن و بچه‌هاشون. قطرات اشک صورت چروک خورده پیرزن را خیس می‌کند، سعی می‌کنم از این فضا دورش کنم میگم.

■ **حاج خانوم حتماً مادرشوهر خوبی نبودید که عروس‌ها نگهتان نداشتند؟**

چه می‌دونم والا خدا می‌دونه ولی چون معلول بودم نگهم نداشتند.

■ **چرا؟**

می‌گفتن تو کثیفی، صندلیت کثیفه، بهم می‌گفتن تو همه جا رو کثیف می‌کنی و....

■ **یعنی اگر سالم بودید قبولتان می‌کردند؟**

فکر نکنم؛ می‌دونی این روزها جوون‌ها حوصله ما پیرها رو ندارن چه سالم چه علیل.

■ **هیچ وقت شده از خدا بخواهید یک روز اونا هم پیر بشن؟**

من همیشه دعاشون می‌کنم که عاقل شن و حداقل به دیدنم بیان باور کنید دلم برای دیدنشان لک زده.

از پیرزن خداحافظی می‌کنم اسکاچ‌های رنگی در میان دستانم خودنمایی می‌کنند و من به مادر معلولی فکر می‌کنم که در حسرت دیدن فرزندانش می‌سوزد فرزندانی که براحتی مادرشان را سر راه گذاشته‌اند.

گزارشی از پیگیری کارت بلیت‌های گمشده

این بار معلولان را مستثنی کنید

زیرذره‌بین توانش

محدثه جعفری

■ **گمشده‌ای به نام کارت مترو**

قصه از این جا شروع شد که حدود یک ماه قبل چند نفر از شهروندان دارای معلولیت با روزنامه تماس گرفتند و خبر از گم شدن کارت مترو‌هایشان دادند و گفتند که با مفقود شدن کارت مترویشان به ایستگاه امام خمینی(ره) مراجعه کرده‌اند تا در محل دریافت بلیت «اقشارخاص» کارت المثنی دریافت کنند اما درکمال ناباوری مأموران مترو به آنها گفته‌اند: «چون کارت بلیت را گم کرده اید کارت جدید برایتان صادر نمی‌شود.» از آنجا که این موضوع برای افراد دیگر هم ممکن است پیش بیاید و با توجه به اینکه مترو یکی از ارزان‌ترین وسایل حمل و نقل عمومی برای معلولان است و شهروندان معلول زیادی از این وسیله استفاده می‌کنند پیگیری‌ها در این زمینه آغاز شد ابتدا به سراغ مسئولان شهرداری و مترو رفتم، طی تماس‌های مکرر با این مسئولان به بخشنامه شهرداری مبنی بر عدم صدور کارت المثنی برخوردم که طی این بخشنامه از مسئولان مترو خواسته شده بود از صدور کارت المثنی خودداری کنند. در همین خصوص محمدرضا سعیدی، مدیر فروش بلیت‌های متروی تهران می‌گوید: به علت مشکلات فنی و برای جلوگیری از سوءاستفاده‌های بسیار زیاد از کارت‌های المثنی تصمیم مدیران بر آن شد تا برای رفع این نقص فنی هیچ بلیت المثنی‌ای برای شهروندان صادر نشود.

■ **پای شورای شهر هم به ماجرا باز شد**

اما صحبت‌های این مدیر فروش بلیت، قانع کننده نبود. برای یافتن پاسخ به سراغ اعضای شورای شهر رفتم از علی صابری عضو نابینای شورای شهر تهران خواستار پیگیری موضوع شدم، همچنین شبکه تشکل‌های نابینایان «چاووش» برای پیگیری این موضوع نامه‌ای را به دفتر علیرضا دبیر، عضو دیگر شورای اسلامی شهر تهران ارسال کرد و علی صابری با مطرح کردن موضوع «عدم صدور بلیت المثنی مترو برای شهروندان» در صحن علنی شورا خواستار جواب مسئولان شهرداری شد.

به دنبال مطرح شدن این موضوع در صحن علنی شورای شهر تهران ناصر امانی، معاون برنامه ریزی، توسعه شهری و امور شورا جوابیه‌ای را برای دفتر علی صابری عضو شورای شهر تهران ارسال کرد و به تشریح دلایل صادر نکردن بلیت المثنی پرداخت که عبارتند از:

۱- شبکه کارت بلیت الکترونیک آفلاین بوده و اعتبار خریداری شده توسط شهروندان روی کارت ذخیره شده است و به عبارتی همان وجه نقد است. ۲- به میزان موجودی داخل هر کارت بلیت درحساب خزانه بلیت الکترونیک تعهد پرداخت وجود دارد و صدور کارت المثنی به منزله صدور مجدد کارت(وجه نقد) بدون خرید اعتبار تعهد پرداخت است که درصورت استفاده هر دو کارت (اصلی و المثنی) شهرداری تهران متضرر می‌شود. ۳- همانطور که اشاره شد به علت آفلاین بودن سیستم، محدودیت در تعداد لیست سیاه(۲۰۰۰ کارت) وجود داشته است و با توجه به اینکه در طول اجرای پروژه، تعداد کارت‌های مفقودی بسیار بیش از حجم در نظر گرفته شده برای لیست سیاه است، لذا درحال حاضر سخت افزارها امکان پذیرش این حجم از لیست سیاه را ندارند. (درصورتی که سیستم آنلاین شود زمان خواندن تراکنش از کارتخوان‌ها بسیار بالا می‌رود و در سیستم اتوبوسرانی و مترو این امر قابل قبول نیست.)۴- بر اساس اعلام سازمان فناوری اطلاعات خسارت مالی وارده از زمان صدور کارت المثنی تا تاریخ ۹۴/۱۱/۱۸ مبلغ ۳۳۷میلیون و ۵۴۷ هزار و ۱۲۵ ریال است. ۵- معاونت حمل ونقل ترافیک طی نامه‌ای در خواست اتخاذ ساز و کار لازم برای صدور کارت‌های بلیت الکترونیک با نام از سوی سازمان فناوری اطلاعات را کرده است.»

■ **شهروندان معلول پا سوز متخلفان**

با توجه به دلایل ارائه شده دراین جوابیه، مسئولان شهرداری تصمیم گرفتند به قولی « ترو خشک را باهم بسوزانند» اما این سؤال وجود دارد که چرا کد بلیت مفقود شده را نمی‌سوزانند تا یابنده نتواند از کارت سوءاستفاده کنند. یافتن پاسخ این سؤال هر بار به در بسته می‌خورد تا اینکه حاجی میری، مسئول پیمانکار صدور بلیت مترو در پاسخ به سؤالم می‌گوید: «مهم‌ترین دلیل صادر نشدن کارت‌های الکترونیک، سوءاستفاده برخی افراد سودجو با اعلام دروغین مفقودی کارت خود است. حجم صدور مجدد بلیت‌ها به جایی رسید که دیگر دستگاه‌های مترو قادر به تشخیص کارت‌های گمشده نبودند. حافظه دستگاه‌های مترو می‌تواند حجم معینی را جست و جو کند. یعنی اگر فردی بخواهد از بلیت گمشده استفاده کند دستگاه‌ها باید در کمتر از ۳۰ صدم ثانیه شماره کارت گمشده را شناسایی کرده و کارت را بسوزانند اما زمانی که حجم کارت‌ها بیش از حد تعریف شده حافظه دستگاه‌ها باشد فرد متخلف می‌تواند براحتی از بلیت مسروقه استفاده کند.»

■ **مشکلی که لاینحل ماند**

دلایلی که مسئولان به آن اشاره کردند منطقی و قابل درک است اما مفقود شدن بلیت امری بدیهی و اجتناب ناپذیر است. مسلما در کشورهای دیگر هم تسهیلاتی همانند بلیت‌های تخفیف دار برای معلولان وجود دارد و قطعا آنها راهکارهایی برای کاهش تخلفات دارند همه ما با سوءاستفاده مخالفیم اما قطعاً این راه حل مسئولان شهرداری منطقی به نظر نمی‌رسد و این بخشنامه نمی‌تواند پاسخگوی شهروندانی باشد که در روز چندین مرتبه از وسایل نقلیه عمومی استفاده می‌کنند در واقع با وجود این بخشنامه و صادرنکردن دوباره بلیت مفقودی، شهروندان به پای متخلفان می‌سوزند به نظر می‌رسد شهرداری تهران باید راه حل مناسب‌تری برای جلوگیری از این سوءاستفاده‌ها پیدا کند نه آنکه با پاک کردن صورت مسأله این امر مهم را نادیده بگیرد آنها می‌توانند با استثنا قراردادن شهروندان دارای معلولیت کارت‌های معلولیت المثنی را برای این افراد صادر کنند.

مگر چند فرد معلول در طول یک ماه برای دریافت کارت مجدد مترو به ایستگاه امام خمینی(ره) مراجعه می‌کند؟!

اخبار ویژه

شنوایی سنجی یک میلیون و ۱۰۰ هزار کودک در سال ۹۴

رئیس سازمان بهزیستی کشور عنوان کرد: در سال ۹۳ غربالگری و شنوایی سنجی ۹۰۰ هزار کودک انجام و از ناشنوا شدن آنها در ادامه زندگی جلوگیری شد که این آمار در سال ۹۴ به یک میلیون و ۱۰۰ هزار نفر رسید و در طول ۳ سال خدمت دولت تدبیر و امید از ناشنوایی بیش از ۳ هزار کودک جلوگیری شد.وی با اعلام اینکه در بحث تنبلی چشم کودکان ۳ تا ٦ سال بیش از ۳ میلیون کودک را شناسایی کردیم افزود: با مشاوره ژنتیکی از تولد ۹۰۰ کودک دارای اختلال ژنتیکی جلوگیری شده و در استان همدان نیز مجوز جلوگیری از ادامه حاملگی برای ۱۷ مورد صادر شده است.وی با بیان اینکه ۹۰۰ مادری را که باردار هستند دعوت و به آنان مشاوره رایگان ارائه می‌کنیم تا با علم بیشتری وارد حاملگی دوم شوند و موجب به دنیا آمدن کودک معلول نشوند، گفت: در کشور بحث غربالگری اوتیسم را اجرایی کرده و ۲هزار و۵۰۰ کودک اوتیسمی را شناسایی کردیم. وی گفت: در بحث پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی گسترده ترین اورژانس اجتماعی را بهزیستی برخوردار است و در سال ۹۴ تعداد ۲هزار و۸۸۰ خانم و تعداد ۲ هزار و۴۰۰ آقا را از خودکشی به ادامه حیات برگردانیم.

جانباز گیلانی قهرمان مسابقات شنای معلولان جهان شد

مهدی اکبرنژاد جانباز گیلانی تیم ملی شنای کشور با کسب نخستین مدال طلا، عنوان قهرمانی شنای معلولان جهان را از آن خود کرد.

به نقل از روابط عمومی اداره کل ورزش و جوانان گیلان، اکبرنژاد در مسابقات شنای معلولان جهان که در برلین آلمان در حال برگزاری است توانست مدال طلای ۱۰۰ متر پروانه را از آن خود کرده و قهرمان شود.

این شناگر گیلانی در ماده ۲۰۰ متر آزاد در دو رده سنی دو مدال برنز و در ۱۰۰ متر قورباغه یک مدال برنز دیگر برای ایران به ارمغان آورد.

اکبرنژاد در ادامه این رقابت‌ها که در حال برگزاری است نیز در مواد مختلف به میدان می‌رود.

برپایی غرفه ویژه نابینایان و ناشنوایان در نمایشگاه قرآن

گروه فعالیت‌های قرآنی: مؤسسه بانوان قرآن پژوه به منظور برقراری ارتباط میان گروه‌های گوناگون جامعه، غرفه ویژه‌ای به نابینایان و ناشنوایان در نمایشگاه قرآن اختصاص داده است. به گزارش خبرگزاری بین‌المللی قرآن(ایکنا)، ملیحه‌سادات موسوی، مدیر کمیته بانوان نمایشگاه قرآن با اشاره به فعالیت‌های واحد نابینایان در نمایشگاه امسال، اظهار کرد: فعالیت‌های این واحد در نمایشگاه قرآن شامل مشاوره در امور مربوطه و برگزاری جلسات سخنرانی با استفاده از صاحبنظران و وکلای نابینا در زمینه مفاهیم قرآنی و «به سوی فهم قرآن» است.مدیر کمیته بانوان بیست و چهارمین نمایشگاه بین‌المللی قرآن کریم در ادامه فعالیت‌های واحد ناشنوایان در نمایشگاه قرآن را Work shop هنری و ارائه خدمات مشاوره و آموزش زبان اشاره(زبان خاص ناشنوایان) برای بازدیدکنندگان شنوا و ناشنوا اعلام کرد.

یادآور می‌شود، بیست و چهارمین نمایشگاه بین‌المللی قرآن کریم با شعار «به سوی فهم قرآن» از ۲۴ خردادماه تا ۸ تیرماه مصادف با ۷ تا ۲۲ ماه مبارک رمضان به مدت ۱۶ روز در مصلای بزرگ حضرت امام خمینی(ره) از ساعت ۱۸ الی ۲۳:۳۰ برگزار خواهد شد.